قرآن مجید

با

منتخب التفسیر تجدید نظر شده جناب آقای مهدی الهی قمشه ئی

گمان باطلِ خویش نیست و جز آنکه دروغی بافند کاری ندارند ۶۶ او خدایی است که شب را برای
آسایش و روز روشن را (برای امر معاش) مقرر فرمود که در آن نشانه‌های قدرت خدا برای مردمی که سخن حق بشنوند
پدیدار است ۶۷ کافران قائل شدند که خدا فرزندی اتخاذ کرده (چنین نیست) او منزه است و بی‌نیاز هر
هرچه در آسمانها و زمین است همه ملک خداست و شما کافران و مشرکان بر قول خود هیچ دلیلی ندارید آیا بی‌دلیل از روی
جهالت نسبت به خدا چنین سخن می‌گویید ۶۸ بگو ای رسول ما که هرگز آنانکه به خدا چنین نسبت دروغ دهند رستگاری ندارند
۶۹ (این گفتار باطل همه برای طمع متاع دنیاست سپس مرگ که رسید همه‌شان به سوی ما خواهد بود تا آنها را
عذاب سخت به کیفر کفرشان بچشانیم ۷۰ ای رسول حکایت نوح را برایشان باز گو که با قوم خود گفت ای قوم اگر
رسالت و اندرز من به آیات خدا اکنون انکار دارید (و قصد هلاک من دارید) من تنها بر خدا توکل
کنم (و از شر شما با او پناه می‌برم) شما هم با اتفاق بتان و خدایان باطل خود هر مکر و تدبیری دارید انجام دهید
تا امر بر شما پوشیده نباشد و درباره من هر اندیشه باطل دارید بکار برید ۷۱ پس هرگاه شما از حق روگردانیده
نصیحت مرا نپذیرفتید من از شما اجری نخواسته‌ام بلکه همه اجر رسالت من بر خداست و من خود از جانب حق
مأمورم که از اهل اسلام و تسلیم حکم او باشم ۷۲ قوم نوح با وجود آن همه نصایح و آیات باز نوح را
تکذیب کردند (و در مقام هلاکش برآمدند) ما او و پیروانش را در کشتی نجات آورده خلفای روی زمین قرار
دادیم و آنانکه آیات ما را تکذیب کردند همه را به طوفان هلاک غرق کردیم بنگر تا عاقبت آنها که از نبیّ حق انذار
شدند و نشنیدند به قهر خدا کجا کشید؟ ۷۳ آنگاه بعد از نوح پیغمبرانی را مانند ابراهیم و هود و لوط و شعیب با آیات و معجزات

بانشانها فرستادیم آنها هم همان آیاتی را که پیشینیان تکذیب کردند تکذیب کرده و ایمان نیاوردند چنین
ما هم بر دلهای تاریک سرکشان مهر (قهر و عذاب) نهیم . آنگاه بعد از آن رسولان موسی و هارون را
بسوی فرعون و اشراف مملکتش فرستادیم آنها هم تکبر کردند و مردمی تبهکار بودند . و چون رسول حق با
معجزات و آیات از جانب ما بر آنها آمد آیات و معجزات ما را تکذیب کرده گفتند این سحری آشکار است
موسی با آنان گفت آیا بر رسول و آیات حق که برای هدایت شما آمد نسبت سحر میدهید و حال آنکه ساحران را هرگز فلاح و
فیروزی نخواهد بود . باز بموسی پاسخ دادند که آیا تو آمده‌ای که ما را از عقاید و آدابی که پدران ما بر آن بودند بازداری
تا خود و برادرت هارون (در زمین سلطنت یابید و بر ما حکمفرما شوید) ما هرگز بشما ایمان نخواهیم آورد . و فرعون به
اتباعش گفت تفحص کنید و هر کجا ساحری ماهر و دانا هست همه را نزد من حاضر کنید . آنگاه که ساحران همه حاضر شدند
(و در مقام معارضه با موسی برآمدند) موسی با ساحران گفت که شما اول بساط سحر خود را بیندازید و هر مهارتی دارید در سحر بکار
برید) . آنگاه که ساحران بساط جادو انداخته همه تدابیر و شعبده‌ها بکار بستند موسی گفت خدا البته سحر شما را
باطل خواهد کرد که خدا هرگز عمل مفسدان (در دین) را اصلاح نکند . و خدا بآیات و کلمات خود حق را تا ابد پایدار
گرداند هر چند بدکاران راضی نباشند . پس از آن همه ظهور معجزات و ابطال سحر ساحران باز از آن مردم باطل‌پرست کسی بموسی
ایمان نیاورد جز فرزندان قبیله او آنهم با حال خوف و تقیه از فرعون و اتباعش که مبادا درصدد فتنه و قتلشان برآیند که فرعون (آنروز)
در زمین بسیار علو و سرکشی داشت سخت متعدی و ستمکار بود . و موسی بقوم خود گفت که شما اگر بحقیقت ایمان بخدا آورده‌اید
و اگر براستی تسلیم فرمان او هستید بر خدا توکل کنید . پیروان موسی نیز (از پی اندرز او) همه گفتند ما بر خدا توکل کردیم بار الها ما را دستخوش فتنه

فما كانوا ليؤمنوا بما كذبوا به من قبل كذلك نطبع على قلوب
المعتدين ثم بعثنا من بعدهم موسى وهرون الى فرعون وملائه
باياتنا فاستكبروا وكانوا قوما مجرمين فلما جاءهم الحق من
عندنا قالوا ان هذا لسحر مبين قال موسى اتقولون للحق لما
جاءكم اسحر هذا ولا يفلح الساحرون قالوا اجئتنا لتلفتنا
عما وجدنا عليه اباءنا وتكون لكما الكبرياء في الارض وما
نحن لكما بمؤمنين وقال فرعون ائتوني بكل ساحر عليم فلما
جاء السحرة قال لهم موسى القوا ما انتم ملقون فلما القوا قال
موسى ما جئتم به السحر ان الله سيبطله ان الله لا يصلح عمل
المفسدين ويحق الله الحق بكلماته ولو كره المجرمون فما
امن لموسى الا ذرية من قومه على خوف من فرعون وملائهم ان
يفتنهم وان فرعون لعال في الارض وانه لمن المسرفين و
قال موسى يا قوم ان كنتم امنتم بالله فعليه توكلوا ان كنتم
مسلمين فقالوا على الله توكلنا ربنا لا تجعلنا فتنة

اشرار و قوم ستمکار مگردان و ما مؤمنان را برحمت و لطف خود از شرّ کافران نجات ده و ما بموسی و
برادرش (هرون) وحی کردیم که شما و پیروانتان در شهر مصر منزل گیرید و خانه‌هاتان را قبله و معبد خود قرار دهید
و نماز بپا دارید (اکنون که از بیم فرعونیان بمساجد نتوانید رفت) و تو هم ای رسول مؤمنان را (بفتح در دنیا
و بهشت در آخرت) بشارت ده و موسی بپروردگار عرض کرد بارالها تو بفرعون و فرعونیان در حیات
دنیا ملک و اموال و زیورهای بسیار بخشیدی که بدین وسیله بندگان را از راه تو گمراه کنند بارخدایا اموال
آنها را نابود گردان و دلهاشان را سخت ببند که ایمان نیاورند تا هنگامیکه عذاب دردناک را مشاهده
کنند خداوند بموسی و هارون فرمود دعای شما را مستجاب کردم پس هر دو براه مستقیم (توحید و خداپرستی)
باشید و از راه مردم جاهل پیروی مکنید و ما بنی اسرائیل را از دریا گذرانیدیم پس آنگه فرعون و سپاهش بظلم و تعدی
از آنها تعقیب کردند تا چون هنگام غرق او فرا رسید (آن زمان از کردار زشت پشیمان شده) گفت اینک من
ایمان آوردم و شهادت میدهم که حقاً جز آنکسی که بنی اسرائیل باو ایمان دارند خدائی نیست و منهم تسلیم فرمان او
هستم باو (در آنحال غرق خطاب شد که اکنون باید ایمان بیاوری در صورتیکه از این پیش عمری بکفر
و نافرمانی زیستی و از مردم بدکار بودی؟ پس ما امروز (تو را غرق دریای هلاک کرده) بدنت را برای عبرت خلق
و بازماندگانت بساحل نجات میرسانیم با آنکه بسیاری از مردم از آیات قدرت ما سخت غافل هستند و ما بنی اسرائیل را (پس از
هلاک دشمنان) بمقام صدق (و منزل آسایش) مسکن دادیم و بنعمتهای پاکیزه (در ملک شام و مصر) روزی آنها کردیم و همیشه بنی اسرائیل در ایمان برسول خاتم اتفاق داشتند
تا زمانیکه آن رسول با قرآن آسمانی برای هدایت آنها آمد آنگاه در آن اختلاف کردند ای رسول ما خدای تو روز قیامت میان آنها در آنچه اختلاف کردند حکم خواهد کرد پس هرگاه

لِلْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ وَاَوْحَيْنَآ
اِلٰى مُوْسٰى وَاَخِيْهِ اَنْ تَبَوَّاٰ لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوْتًا وَّاجْعَلُوْا
بُيُوْتَكُمْ قِبْلَةً وَّاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَقَالَ مُوْسٰى رَبَّنَآ
اِنَّكَ اٰتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَاَهٗ زِيْنَةً وَّاَمْوَالًا فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا
لِيُضِلُّوْا عَنْ سَبِيْلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلٰٓى اَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ
فَلَا يُؤْمِنُوْا حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ قَالَ قَدْ اُجِيْبَتْ دَّعْوَتُكُمَا
فَاسْتَقِيْمَا وَلَا تَتَّبِعٰٓنِّ سَبِيْلَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ وَجٰوَزْنَا بِبَنِيْٓ
اِسْرَآءِيْلَ الْبَحْرَ فَاَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُوْدُهٗ بَغْيًا وَّعَدْوًا حَتّٰٓى اِذَآ اَدْرَكَهُ
الْغَرَقُ قَالَ اٰمَنْتُ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا الَّذِيْٓ اٰمَنَتْ بِهٖ بَنُوْٓا اِسْرَآءِيْلَ وَ
اَنَا مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ آٰلْئٰنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِيْنَ
فَالْيَوْمَ نُنَجِّيْكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُوْنَ لِمَنْ خَلْفَكَ اٰيَةً وَاِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ
النَّاسِ عَنْ اٰيٰتِنَا لَغٰفِلُوْنَ وَلَقَدْ بَوَّاْنَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ مُبَوَّاَ صِدْقٍ
وَّرَزَقْنٰهُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ فَمَا اخْتَلَفُوْا حَتّٰى جَآءَهُمُ الْعِلْمُ اِنَّ رَبَّكَ يَقْضِىْ
بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ فَاِنْ كُنْتَ فِىْ

سورهٔ یونس

شک و ریبی از آنچه بتو فرستادیم در دل داری از پیشینیانِ خود علما اهل کتاب بپرس یعنی چنانچه امّت
شک دارند از علما بعرض اهل کتاب اوصافِ ترا بپرسند تا شکوکشان مرتفع شود) همانا (کتابِ آسمانی) حق از جانب
خدای تو آمد و ابدا در حقانیتِ آن نباید شک بدل راه دهی ۹۴ و نباید هرگز از آنان که تکذیبِ آیاتِ خدا کنند
باشی که از زیانکارانِ عالم خواهی شد ۹۵ البته آنانکه حکمِ عذاب خدا بر آنها حتم است ایمان نمی‌آورند
و اگر هرگونه معجزه و آیتی از جانبِ خدا بر آنان بیاید (باز ایمان نیاورند) تا وقتیکه عذابِ دردناک را بچشم مشاهده کنند
۹۷ چرا باید از هیچ شهر و قوم هیچ پیغمبری جز یونس در وقتیکه ایمانشان سود بخشد ایمان نیاورند (و تا معاینه عذاب
لجاجت کنند)؟ و تنها بین اقوام و ملل قوم یونس باشند که چون ایمان بخدا آوردند ما عذاب ذلت را در دنیا
از آنها برداشتیم و تا زمانی معیّن (وقتِ مرگِ طبیعی) آنها را متمتّع و بهره‌مند گردانیدیم ۹۸ ای رسولِ ما اگر خدای تو
در مشیّتِ ازلی میخواست اهلِ زمین همه یکسر ایمان می‌آوردند (چون نخواستیم) تو کی توانی با جبر و اکراه همه را مؤمن و خداپرست گردانی
۹۹ و هیچیک از نفوسِ بشر را تا خدا رخصت ندهد ایمان نیاورد و پلیدی (کفر جهالت را) خدا برای مردم بیخرد که عقل را کار نبندند مقرّر
میدارد ۱۰۰ (ای رسولِ ما امّت بگو) در آسمانها و زمین بچشم عقل نظر کنید و بنگرید تا چه بسیار آیاتِ حق و دلایلِ توحید را مشاهده میکنید گرچه هرگز
مردمی را که بدیده عقل و ایمان ننگرند دلائل و آیاتِ الهی بی‌نیاز نخواهد کرد (و چیزی بر علم و معرفتشان نخواهد افزود) ۱۰۱ پس مردم منتظر چه هستند جز آنکه روزگار
هلاکت و عذابی که پیشینیان دیدند به چشم ببینند (ای رسول) بگو بطاغیان امّت که شما (نزول عذاب را) منتظر باشید که منهم منتظر (نزولِ فتح
و نصرتِ خدا) با شما میباشم ۱۰۲ و ما (از شر و فتنه امّت و بلاکه بکافران رسد) رسولانِ خود و مؤمنان را نجات میدهیم چنانکه بر خود فرض کردیم که اهلِ ایمان را نجات بخشیم
۱۰۳ ای رسولِ ما مشرکانرا بگو که اگر شما از آئینِ من مشکوکید پس (یقین دارید که) من هرگز خدایانِ باطلی که شما میپرستید بچیزی نگیرم

شَكٍّ مِمَّا اَنْزَلْنَا اِلَيْكَ فَسْـَٔلِ الَّذِينَ يَقْرَؤُنَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ
لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ وَلَا تَكُونَنَّ
مِنَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ فَتَكُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ اِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ
عَلَيْهِمْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ اٰيَةٍ حَتّٰى يَرَوُا
الْعَذَابَ الْاَلِيمَ فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ اٰمَنَتْ فَنَفَعَهَا اِيمَانُهَا اِلَّا
قَوْمَ يُونُسَ لَمَّا اٰمَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنَاهُمْ
اِلٰى حِينٍ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَاٰمَنَ مَنْ فِي الْاَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًا
اَفَاَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتّٰى يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ تُؤْمِنَ
اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ قُلِ انْظُرُوا
مَاذَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْاٰيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ
لَا يُؤْمِنُونَ فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ اِلَّا مِثْلَ اَيَّامِ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ
قُلْ فَانْتَظِرُوا اِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ
اٰمَنُوا كَذٰلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنْجِ الْمُؤْمِنِينَ قُلْ يَا اَيُّهَا النَّاسُ اِنْ
كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ دِينِي فَلَا اَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ

وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ١٠٤
وَأَنْ أَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَلَا تَدْعُ
مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِنَ
الظَّالِمِينَ وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ
يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ
الْغَفُورُ الرَّحِيمُ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنِ اهْتَدَى
فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ
بِوَكِيلٍ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَى إِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ١٠٩

سُورَةُ هُودٍ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَثَلَاثٌ وَعِشْرُونَ آيَةً

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١ الر كِتَابٌ أُحْكِمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ
أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنَّنِي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ وَأَنِ اسْتَغْفِرُوا
رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى وَيُؤْتِ

جزوهٔ ۵۰

اخگر
نشریه و چاپخانه
نشانی تلگرافی : تهران - اخگر
نشانی پستی : میدان ژاله خیابان بهزادی تلفن ۳۷۵۸۸